

Euroopa kodanike
õpirände
paneelarutelu
Teabekomplekt

#LearningMobilityEU

Komplektist

*Tere tulemast Euroopa kodanike õpirände paneelarutelule!
Kõigepealt täname teid, et nõustusite osalema. Olete koos 149 teise kodanikuga kogu Euroopa Liidust alustamas tõelist seiklust – õpirändele keskenduvat kodanike arutelu.
Oleme jaganud selle teabekomplekti viieks osaks, et aidata teil seda protsessi paremini mõista.*

- 1. SISSEJUHATUS EUROOPA KODANIKE PANEELARUTELUDE UUDE PÕLVKONDA** 4

Kodanike paneelarutelud on demokraatlik uuendus, mis asetab kodanikud avaliku poliitika kujundamise keskmesse. Selles osas anname teile lühikese ülevaate selliste protsesside toimimisest.
- 2. ÜLESANNE: MILLE KALLAL MA TÖÖTAN?** 6

Euroopa Komisjon kutsus teid kokku konkreetse ülesande täitmiseks: siin on teile seatud eesmärk.
- 3. TEEMA: MIDA ON VAJA ÕPIRÄNDEST TEADA?** 8

Te ei pea olema ekspert ega selleks saama, et anda oma panus kodanike paneelarutellusse, kuid on oluline, et teil oleksid selle teema kohta põhiteadmised. Selles osas saate teada, millised on õpirändega kaasnevad peamised proovikivid ja võimalused.
- 4. PRAKTILINE TEAVE** 14

Loodame, et suudame reisimise ja osalemise teie jaoks võimalikult sujuvaks teha. See osa käsitleb transporti, majutust, päevaraha ja muid praktilisi küsimusi, mida peate arvesse võtma.
- 5. KES KORRALDAB SELLE PANEELARUTELU?** 16

On oluline, et teaksite, millised asutused ja organisatsioonid selle paneelarutelu eest vastutavad.

1. Sissejuhatus Euroopa kodanike paneelarutelude uude põlvkonda

Mis on Euroopa kodanike paneelarutelud?

Euroopa Komisjoni kodanike paneelaruteludele kogunevad juhuslikult valitud kodanikud kõigist 27 ELi liikmesriigist, et arutada peamisi edasisi ettepanekuid Euroopa tasandil. Selliste rahvusvaheliste arutelude põhjal annavad kodanikud soovitusi, mida Euroopa Komisjon võtab arvesse oma poliitiliste eesmärkide ja konkreetsete poliitikameetmete määratlemisel.

Aastatel 2021-22 korraldas Euroopa Liit Euroopa tuleviku konverentsil neli paneelarutelu. Seal osales 800 juhuslikult valitud kodanikku neljal Euroopa kodanike paneelarutelul, millest igaüks koosnes kolmest istungist. Osalejad jagasid -

oma emakeeles - oma seisukohti ja ideid majanduse, sotsiaalse õigluse, töökohtade, hariduse, kultuuri, noorte, spordi, digitaalse ümberkujundamise, ELi demokraatia, väärtuste, turvalisuse, õigusriigi, kliimamuutuste, tervishoiu, rände ja ELi rolli kohta maailmas. Paneelarutelue lõpus sõnastasid kodanikud 178 soovitusi, mille tulemusel sündis 49 ettepanekut ja üle 300 seotud meetme.

Kodanike paneelarutelude uus põlvkond

Konverentsi Euroopa paneelarutelud olid murranguline demokraatlik ettevõtmine Euroopa tasandil, mis asetaskodanikud Euroopa Liidu tuleviku kujundamise keskmesse.

Konverentsil osalenud kodanikud soovisid sarnaseid ja sagedasemaid võimalusi Euroopa poliitika kujundamises osalemiseks tulevikus. Vastuseks kuulutas Euroopa Komisjoni president Ursula von der Leyen välja kodanike uue põlvkonna paneelarutelud, et konsulteerida juhuslikult valitud kodanikega teatavate oluliste ettepanekute üle Euroopa tasandil. Konverentsil (mille teemaks oli Euroopa tulevik) keskel kohal olnud kodanike paneelarutelud on nüüd meie demokraatliku elu tavapäraseks tunnuseks, nagu ta märkis oma kõnes olukorrast Euroopa Liidus 2022. aasta septembris.

Uue põlvkonna kodanike paneelarutelude eesmärk on tugineda varasematele kogemustele. Välja kuulutati kolm uut töörühma, millest igaüks koguneb kolmeks istungiks. Seekord tegelevad kodanike paneelarutelud konkreetsemate poliitikateemadega, keskendudes toidujäätmetele, virtuaalmaailmadele ja õpirändele. Osalejad saavad tõlkide abiga omavahel oma emakeeles suhelda.

Kuidas toimivad kodanike paneelarutelud?

Iga paneel koosneb kõigist ELi liikmesriigist 150 juhuslikult valitud kodanikust, kellest kolmandik on nooremad kui 26 aastat ja kes esindavad Euroopa tulevase põlvkondi.

Kodanike paneel ühendab väikeste rühmade (umbes 12 inimest) koostöö täiskogu tööga (kõik 150 osalejat koos). Selle töö teostamiseks toetab paneliste vahendusmeeskond. See meeskond koosneb ekspertidest, kes aitavad grupitööd dünaamilisemaks muuta, et iga üksikisik ja rühm tervikuna saaks anda oma parima. Samuti pakuvad need kodanikele mitmesuguseid vahendeid koostööks ja kollektiivseks otsustamiseks.

Paneelarutelul osalejana on teil oluline mõista, et selle protsessi eesmärk ei ole teha teist vastava teema eksperti. Saate teema kohta põhiteadmised ja teil on oma väärtustele ja kogemustele tuginedes võimalik soovitusi anda.

Euroopa kodanike õpirände paneelarutelu

Nagu te juba teate, olete õppemobiilsuse paneeli vaekogu liige. Sellel paneelarutelul osalejad kohutuvad kolmel istungil. Kaks istungit on füüsilised (Brüsselis) ja üks virtuaalne (veebis):

- **1. istung:**
3.–5.märts (kohapeal Brüsselis)
- **2. istung:**
24.–26.märts (veebis)
- **3. istung:**
28.–30. aprill (kohapeal Brüsselis)

2. Ülesanne: mille kallal ma töötan?

Kui aastatel 2021–2022 toimunud Euroopa tuleviku konverentsile kogunes 800 juhulikult valitud kodanikku, rõhutati arutelude tulemustes, kui tähtis on, et EL ja selle liikmesriigid „edendaksid Euroopa kogemuste vahetamist erinevates valdkondades nii füüsiliselt kui ka digitaalselt, sealhulgas hariduse, mestimise, reisimise ja töörände (sealhulgas õpetajate ja kohalike valitud poliitike töörände) vallas, ning looksid 2025. aastaks kaasava Euroopa haridusruumi, kus kõigil kodanikel on võrdne juurdepääs kvaliteetsele haridusele ja elukestvatele õppele, sealhulgas maapiirkondades ja äärealadel“.

EL ja selle liikmesriigid on võtnud kohustuse edendada õppijate ja haridustöötajate piiriülest õpirännet, olenemata nende vanusest, haridustasemest, taustast, tervisest ja päritolupiirkonnast. Seepärast on Euroopa Komisjon otsustanud esitada 2023. aastal uue poliitilise ettepaneku, mille eesmärk on edendada õpperännet kõigi jaoks Euroopa haridusruumis – olenemata sellest, kust te pärit olete või kuhu te elus jõudnud olete. Komitee kutsub kokku kodanike rühma ja palub selles osalejatel vastata järgmisele küsimusele.

Kuidas muuta õpiränne igapäevseks realsuseks?

Euroopa Komisjon palub kodanikelt abi, et muuta õpiränne Euroopas kõigile õppijatele ja haridustöo-

tajatele kättesaadavamaks ja tuntumaks. Kodanikel palutakse välja tuua peamised takistused õpirändele ja leida lahendused, kuidas see igapäevseks realsuseks muuta. Lisaks palutakse kodanikel arvesse võtta järgmisi punkte:

- vajadus kaasata paljusid õppijate ja koolitajate rühmi, eelkõige vähemate võimalustega inimesi (mille põhjuseks on puue, terviseprobleemid, majanduslikud, sotsiaalsed, geograafilised või muud takistused) ja vähem liikuvaid rühmi (nt kooliõpilased ja õpetajad, praktikandid, täiskasvanud õppijad ja haridustöötajad);
- vajadus tagada, et ränne oleks võimalikult kesk-konnasõbralik, valides selleks reisimismeetodid ja edendades jätkusuutlikke tavasid, mis aitavad kliimamuutuse vastu võidelda.
- digiteerimisega kaasnevad võivad võimalused ja probleemid (näiteks digiplatvormide parem kasutamine õppimiseks, kohapealne ja veebipõhine õppimine);
- õpirände potentsiaal kultuuridevahelises dialoogis, kodanikuaktiivsuses ja ühiste väärtuste edendamises.

Paneelarutelu istungitel saavad kodanikud piisavalt teavet, et mõista teemat, teha kindlaks takistused ja kompromissid, arutada ja seada prioriteediks lahendused, mille eesmärk on suurendada õpirännet Euroopas.

Kodanikepaneeli liikmena saate rohkem teavet esinijate ettekannetest. Teil on võimalik arutada erinevate lahenduste plusse ja miinuseid, nende teostatavust ja tähtsust vastavalt teie individuaalsetele ja kollektiivsetele väärtustele.

Teie töö tulemuseks on soovitude nimekiri, mis edastatakse Euroopa Komisjonile. See toetab komisjoni tööd ettepanekuga nõukogu poolt õpirände kohta tehtava soovitusena.

Esimesel istungil sõnastate ühise arusaama sellest, milline peaks olema õpirände tulevik Euroopas, ja määratlete erinevad sihtrühmad, keda peame kaaluma, et õpiränne igapäevaks reaalsuseks muuta.

Välisesinejate abil hakkate teemast ning selle erinevatest programmidest ja tegevusest paremini aru saama. Sellel istungil jagate ja kuulete teiste kodanike mõtteid nii õpirände võimaluste kui ka probleemide kohta kultuuridevahelises dialoogis. Samuti vaatate arenevaid suundumusi, mis võivad tulevikus õpirännet mõjutada, nagu digipööre ja kliimamuutused.

eisel istungil toetute 1. istungil identifitseeritud ühisele nägemusele, sihtrühmadele ja arenevatele suundumustele, et arutada seoses õpirändega erinevate Euroopa kodanike ees seisvaid peamisi takistusi ja proovikivisid. Me kutsume esinema rände valdkonnas töötavad inimesed, kes jagavad teiega oma ulatuslikke teadmisi sellest teemast. See võimaldab teil paremini hinnata olemasolevaid ideid ja lahendusi ning leida võimalusi olukorra parandamiseks.

Kolmandal ja viimasel istungil koondate oma soovitusel Euroopa Komisjonile selle kohta, kuidas õpirännet Euroopas suurendada, osutades peamistele parandamist vajavatele valdkondadele ja seades esikohale kõige lootustandvamad lahendused eri rühmade jaoks.

3. Teema: mida on vaja õpirändest teada?

Nüüd, kui teate protsessi kohta natuke rohkem, keskendume teemale endale. Koostasime selle lühikese osa, et aidata teil selle mitmetahulise teema kohta rohkem teada saada. Loomulikult ei saa me paaril leheküljel kõiki aspekte käsitleda ja te saate põhjalikumalt teavet kogu paneelaruelu jooksul. Loodame, et see osa annab teile ülevaate, mis aitab teil esitlustest aru saada ning paneelaruteludes ja tegevuses osaleda.

Milline on õpirände poliitiline kontekst?

Euroopa Liit on üle 35 aasta edendanud programme ja strateegiaid, et suurendada kodanike rännet ning edendada piiriülest vahetust ja koostööd õppe valdkonnas.

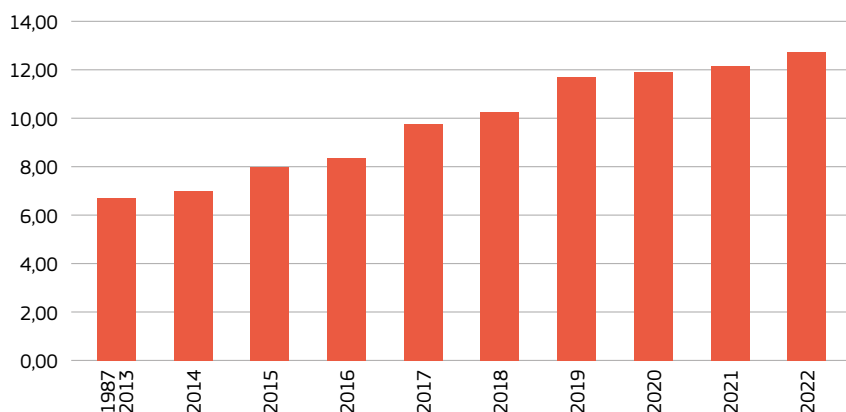
Õpirände edendamine Euroopa Liidus on ELi haridus- ja koolituspoliitika põhiaspekt. Eesmärk on edendada õpilaste, õpetajate ning teiste haridus- ja koolitusspetsialistide suuremat rännet ELis. See eesmärk on tihedalt seotud ELi laiemaga edendada integreeritumat ja kaasavat Euroopa Liitu ning suurendada ELi kodanike konkurentsivõimet ja atraktiivsust tööandjatele. EL näeb õpirändes võimalust suurendada Euroopa kodanike vastastikust mõistmist ja kultuurivahetust ning aidata neil omandada globaliseerunud maailmas vajalikke oskusi ja pädevusi. See hõlmab muu hulgas võõrkeeleoskust. Õpiränne aitab mõista ka teisi haridussüsteeme, mis on Euroopa haridusruumi keskmises oleva hariduse ja koolituse ühtsuse oluline osa.

Nende ELi meetmete hulgas on Erasmus+ peamine ELi programm, millega toetatakse haridust, koolitust, noori ja sporti Euroopas.

- Programmi peamine eesmärk on toetada nn õpirännet, mis on teatud aja välismaises **õpikeskkonnas** viibimine, näiteks ülikoolis, koolis või isegi ettevõttes.
- See on avatud paljudele osalejatele, näiteks üliõpilastele, kutseõppes õppijatele, praktikantidele, kooliõpilastele, täiskasvanud õppijatele, õppe- ja koolituspersonalile, noortele ja noorsootöötajatele¹ ning treeneritele.
- Õpiränne annab neile võimaluse õppeperioodiks, tööpraktikaks või noortevahetuseks välismaale reisida, et arendada oma teadmisi, oskusi (sealhulgas võõrkeeleoskust) ja tööalast konkurentsivõimet.

ERASMUS+ ÕPPERÄNDEDE MILJONITES

(allikas: Erasmus+ aastaaruanne 2021, lk 17)

KUMULATIIVSED ERASMUS+ PROGRAMMI RÄNDEPERIOODID, KÕIK MEETMED, ÕPPIJAD JA TÖÖTAJAD

(alates 1987. aastast alustanute koguarv miljonites, 2022. aasta on esialgne)

Euroopa Komisjon kavatses võtta meetmeid, et võimaldada kõigil õppijatel, haridustöötajatel ja töötajatel eri riikide haridus- ja koolitussüsteemide vahel lihtsamalt liikuda ning muuta seeläbi välismaal õppimise perioodid pigem normiks kui erandiks. Uue algatuse eesmärk on suurendada välismaal õppimise võimalusi ELis kõigi jaoks, kõigis valdkondades (kooliharidus, kutseharidus ja -koolitus, kõrgharidus, täiskasvanuharidus, noored ja sport) ning kõigil formaalse, mitteformaalse ja informaalse õppe tasanditel.

Võttes arvesse selle kodanike paneelarutelul antud soovitusi, teeb komisjon ettepaneku, kuidas ületada takistusi ja pakkuda stiimuleid, et parandada juurdepääsu õppega seotud riikidevahelisele rände, ning kuidas käsitleda õppemustrite uusi arenguid. Eriti huvipakkuvad on paindlikumad, segatud ja virtuaalsed õppevormid ning vajadus säästvama reisimise, käitumise ja tavade järele.

ELi ja liikmesriikide roll

Euroopa Liidul on lisapädevus haridus-, kutseõppe-, noorte- ja spordipoliitika valdkonnas, mis tähendab, et Euroopa Liidul on neis valdkondades liikmesriikide koostöös toetav roll. EL teeb tööd ka kvalifikatsioonide tunnustamise edendamiseks ja õppe ühiste kvaliteedistandardite väljatöötamise toetamiseks. Lisaks rahastab EL nende valdkondade algatusi mitmesuguste programmide ja algatuste kaudu, nagu Erasmus+ programm. ELil ei ole siiski õigust haridust või neid muid valkondi õiguslikult reguleerida, kuna see kuulub liikmesriikide pädevusse.

¹ Noortega nende arengu toetamiseks töötavad inimesed, kes asutavad mitteformaalseid ja informaalseid meetodeid

Formaalne, mitteformaalne ja informaalne õpe – mille poolest need erinevad?

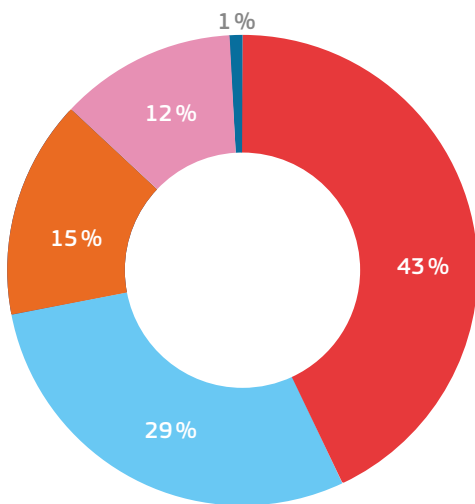
FORMAALNE ÕPE	MITTEFORMAALNE ÕPE	INFORMAALNE ÕPE
Kavandatud ja struktureeritud õpe (õppimine on õppijate tegevuste eesmärk ja järgitakse õppekava), mis toimub haridussüsteemis diplomi või kraadi saavutamise eesmärgil.	Planeeritud ja struktureeritud õpe, mis toimub juhendatud kursustel. See hõlmab töötubasid, seminare ja õpetusi, samuti eratunde ja ulatuslikke avatud veebikursusi, mille eesmärk on arendada oskusi ja võimeid.	Õpe, mis toimub loomulikult (erinevalt planeeritud ja struktureeritud õppest) mitmekülgse tegevuse osana (nt vaba aja tegevuse kaudu arendatavad digioskused).

Millised on õpirände liigid?

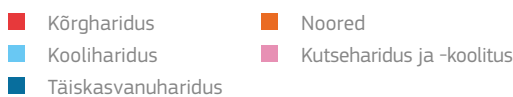
Kui mõeldakse õpirändele, kiputakse mõtlema noortele, kes kõrghariduse omandamisel üliõpilasvahetust kasutavad. Õpiränne on aga palju laiem mõiste, mis hõlmab kõiki õppijaid ja haridustöötajaid.

ERASMUS+ RÄNDED VALDKONDADE KAUPA

(allikas: Erasmus+ aastaaruanne 2021, lk 29)

RÄNNE VALDKONNA KOHTA 2021. AASTAL

Näiteks võivad koolide või täiskasvanuhariduse töötajad kasutada õpirände võimalusi, nagu töövarjutamine (vaatlus), kursuste jälgimine ja õpetamine või piiriüleste koolitusülesannete täitmine. See tähendab, et õpetajad saavad omandada ainulaadseid kogemusi ja järgida laiemat tavade kogumit, et parandada oma õpetamise või õppe korraldamise viisi.

Teise näitena on kutsehariduse ja -koolituse õppijatele kättesaadavad õpirändevõimalused, milleks on konkreetse ameti, elukutse või kutsealaga, milles õppija või töötaja soovib osaleda, seotud oskuste ja teadmiste pakkumine. Kutsehariduse ja -koolitusega seotud ränne võib anda õppijatele paremaid kutseoskusi, mis suurendavad nende tööalast konkurentsivõimet, toetades nende võõrkeeleoskuse, sotsiaalsete pädevuste ja kultuuriteadlikkuse arengut.

Need näited kinnitavad, et õpiränne ei ole mitte ainult noorte võimalus nende õpingutes, vaid sobib ka vanematele ja kogenumatele töötajatele. Õpperände **eri tüübid** võib kokku võtta järgmiselt.

- 1. Õpiränne** – viitab kooliõpilaste, kutseõppurite ja üliõpilaste liikumisele haridusasutuste vahel ELis või väljaspool seda. See võib hõlmata välismaal õppimise programme, vahetusprogramme ja muid rahvusvahelisi õppevorme.
- 2. Õpetajate ja töötajate ränne** – viitab õpetajate ning muude haridus- ja koolitusspetsialistide liikumisele haridusasutuste vahel ELis või väljaspool seda. See võib hõlmata õpetajate vahetusprogramme, töövarjutamist (töökohal õppimine, kus inimene jälgib kogenumat kolleegi ja töötab tema kõrval) ja muid kutsealase arengu vorme; see hõlmab ka treenereid (spordiorganisatsioonide töötajad, peamiselt kohalikul tasandil).
- 3. Praktikaränne** – see tähendab noorte liikumist ettevõtete või organisatsioonide vahel praktika eesmärgil ELis või väljaspool seda.
- 4. Õpiränne täiskasvanuhariduses** – viitab täiskasvanud õppijate liikumisele formaalses ja mitteformaalses õppetegevuses osalemise eesmärgil.
- 5. Noorte mitteformaalne ja informaalne ränne** – viitab peamiselt noortevahetusele ja noorsootöötajate rändele.
- 6. Veebipõhine ja virtuaalne ränne** – viitab digitehnoloogia kasutamisele rände hõlbustamiseks, näiteks veebikursused, virtuaalsed vahetused ja muud kaugõppe vormid.

Loomulikult on õpirände võimalus erinev olenevalt pakutavast õppetegevusest. Igal rändeliigil on oma eripära, eesmärgid ja sihtrühmad. Üldine eesmärk jääb siiski samaks: parandada õpitulemusi, suurendada võõrkeeleoskust, laiendada kultuurivahelist teadlikkust ning kasvatada teadlikkust erinevatest lähenemisviisidest õppimisele ja heade tavade jagamisele.

95% osalejatest on oma rändega kas
rahal või **väga rahul**

99% soovitaks seda **kogemust**
ka teistele

78% on parandanud oma v
võõrkeeleoskust

87% väidab, et **võõrkeeled**
on olulised

75% arvab, et neil on paremad
karjäärivõimalused

76% arvab, et neil on **parem**
ettekujutus oma tulevasesst karjäärist.

83% vastanutest sooviks töötada
rahvusvahelises
keskkonnas

89% stunneb, et on **Euroopa**
väärtustest teadlikumad

73% tunneb rohkem huvi **Euroopa**
teemade vastu

64% tunneb end rohkem
eurooplasena

89% arvab, et nad on
sallivusest
teadlikumad

Millist kasu võime oodata õpirände laiendamisest?

Euroopa tuleviku konverentsi soovitustes viitasid osalejad selgelt, et õpirände võimalusi tuleks edendada ning teha kõigis liikmesriikides kättesaadavaks kõigile, olenemata vanusest, haridustasemest, taustast ja rahalisest seisust. See näitab, et õpirände muutmine kõigi jaoks reaalsuseks on Euroopa kodanike jaoks esmatähtis.

Õpiränne on oluline tugejõud haridus- ja koolitusasutuste ning mitteformaalse ja informaalsete õppe kontekstis ning noorsootöös osalevate organisatsioonide ja sidusrühmade kvaliteedi parandamisel. Õpiränne võib suurendada kultuuridevahelisi pädevusi ja kodanikkonnas osalemist. Osalejad õpivad mitte ainult õpematerjalidest, vaid ka piiriüleses tegevuses osalemisest. Piiriülesed kogemused soodustavad aktiivselt positiivset suhtumist ELi ja Euroopa identiteedi arengut. Euroopa Komisjoni plaanid edendada õpirännet julgustavad liikmesriike muutma õpirände kogemused väärtuslikuks osaks kõigist haridus- ja koolitusvõimalustest. Liikmesriigid võivad integreerida rändevõimaluse haridus- ja koolitusprogrammidesse, sealhulgas töökohal toimivasse õppesse, nagu praktika/internatuur ja väljaõpe.

Esimene samm selles suunas, programmi 2021–2027 laiendatud kohaldamisala, võimaldab rohkematel inimestel saada kasu väärtuslikest õppe- ja koolitusperioodidest välismaal, omandades selle käigus teadmisi, oskusi ja pädevusi. Samuti peaks see aitama kaasa kaasavamate², keskkonnasõbralikumate, digitaalselt valmis ja tasakaalustatumate õpirände vormide edendamisele.

Algatus avaldab positiivset mõju ka haridus- ja koolitusasutuste ning mitteformaalse ja informaalsete õppe ning noorsootöoga tegelevate organisatsioonide ja sidusrühmade edasisele rahvusvahelistumisele, koostööle ja kvaliteedi parandamisele.

Lühidalt öeldes võib õpirände edendamine ELis olla **kasulik mitmel moel**:

- kultuuriline ja keeleline mitmekesisus: rändeprogrammid võimaldavad kogeda erinevaid kultuure, keeli ja mõtteviise, mis võivad laiendada inimeste võimalusi ja edendada kultuuridevahelist mõistmist;
- isiklik areng: rändeprogrammid võivad olla väärtuslik elukogemus, mis võib toetada isiklikku kasvu ja enesekindlust;
- parem tööalane konkurentsivõime: õpirände programmid võivad aidata omandada uusi oskusi ja teadmisi, mis võivad muuta inimesed tööturul konkurentsivõimelisemaks ja parandada nende karjäärivõimalusi;
- võrgustikud ja karjäärivõimalused: rändeprogrammid võivad pakkuda võimalusi kohtuda ja suhelda teiste riikide spetsialistidega, mis võib avada uusi karjäärivõimalusi;
- rahvusvaheline koostöö ja mõistmine: rändeprogrammid võivad soodustada suuremat riikidevahelist koostööd ja mõistmist, millel võib olla positiivne mõju poliitilistele, majanduslikele ja sotsiaalsetele suhetele;
- hariduse ja koolituse kvaliteedi tõstmine: rändekogemused võivad aidata parandada haridus- ja koolitussüsteemide kvaliteeti, soodustades heade tavade vahetamist ja innovatsiooni edendamist;
- rändeprogrammid võivad edendada Euroopa identiteeti ja ELi ühiseid väärtusi ning aidata kaasa ELi integreerumisele.

² Erasmus+ et la stratégie d'inclusion et de diversité du corps européen de solidarité.

Lien : <https://erasmus-plus.ec.europa.eu/document/implementation-guide-lines-erasmus-and-european-solidarity-corps-inclusion-and-diversity-strategy>

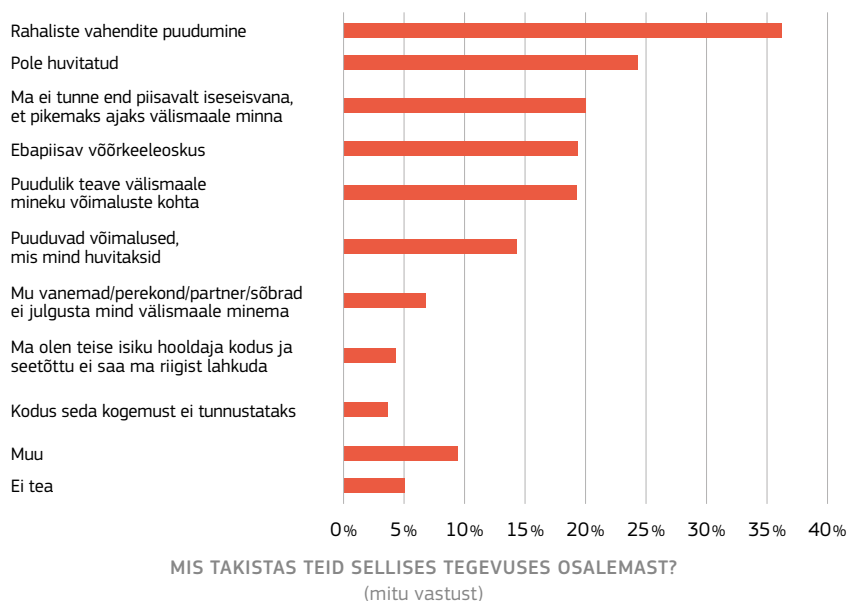
Mis võib õpirännet takistada?

2022. aasta Eurobaromeetri Euroopa noorteaasta noorte ja demokraatia uuringus väitis ainult 15% uuringus osalenud noortest, et nad on osalenud õppes, koolituses või väljaõppes mõnes teises ELi liikmesriigis. Huvi õpirände vastu on aga suur. Samas uuringus rõhutati ka seda, et noored näevad hariduse ja koolituse parandamist, sealhulgas üliõpilaste, praktikantide, õpilaste jne vaba liikumist, Euroopa noorteaasta kolmes põhivaldkonnas. Kust see lõhe siis tuleb?

Kuigi riikidevaheline õpiränne on osutunud inimeste jaoks väga väärtuslikuks kogemuseks teadmiste, oskuste ja pädevuste omandamisel, mis on vajalikud isiklikuks, hariduslikuks ja ametialaseks arenguks, samuti kodanike kaasamiseks ja sotsiaalseks kaasamiseks, on sellele olulisi takistusi. Mõned kõige olulisemad **õpirännet takistavad** tegurid on järgmised.

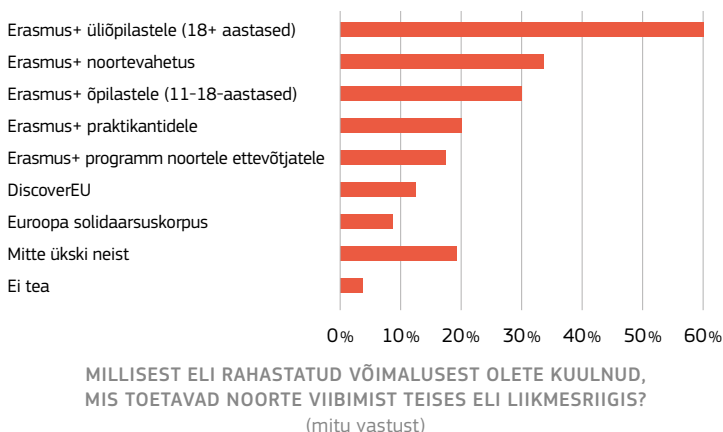
NOORTE KODANIKE TAKISTUSED ÕPIRÄNDES OSALEMISEL

(allikas: Flashbarometer 502 Summary, 2022, lk 8)

NOORTE KODANIKE TEADLIKKUS ÕPIRÄNDE VÕIMALUSTEST

(allikas: Flashbarometer 502 Summary, 2022, lk 10)

Nagu eespool mainitud, on vähem kui viiendik ELi noortest osalenud õppes, koolitustel või väljaõppes mõnes teises ELi liikmesriigis; selle põhjuseks on mitmesugused takistused. Takistuste hulka kuuluvad rahaliste võimaluste puudumine, raskused rändeks piisavalt ettevalmistumises (nt võõrkeeleoskuse arendamine) ning õppijate ja haridustöötajate vähene teadlikkus, motivatsioon ja toetus õpirändes osalemisele. Muude takistuste hulka kuuluvad huvidele vastavate võimaluste puudumine, puuetest põhjustatud takistused, halduslikud ja õiguslikud takistused ning ELi liikmesriikide ja ELi tasandil rakendatud ebajärjekindlad süsteemid ja meetmed.

Loomulikult võivad need takistused õpirände konkreetsest liigist sõltuvalt erineda. Näiteks on välismaal käinud vaid väike osa põhikooli õpetajatest ja õpetatav aine mõjutab oluliselt õpetajate osalemist rändes³. Õpilaste pikaajalise rände puhul esineb hulk takistusi välismaal veedetud õppeperioodide tunnustamisel, sealhulgas erinevad tunnustamisprotsessi suhtes⁴. Üliõpilaste jaoks peetakse rände suureks takistuseks rahalist koormust koos lahusolekuga perekonnast ja sõpradest⁵. Võimalikud raskused, mis on seotud õppimisega muus keeles kui koduõppeasutuse õppekeel, võivad olla heidutav tegur⁶. Samased probleemid mõjutavad kutseharidust ja -koolitust. Praktikantide rännet takistavad eelkõige rahapuudus, halduskoormus ja keelebarjäär. Lisaks on erinevused hüvitiste, tervise- ja ohutusstandardite ning praktikandi õigusliku seisundi osas. Ka töötajad ei soovi sageli rändega tegeleda ega seda toetada⁷.

Ühe grupi õpirände suurendamise lahendus ei pruugi olla sama, mis töötab teise grupi puhul. Kui mõelda, kuidas muuta õpiränne kõigi jaoks reaalsuseks, on oluline meeles pidada erinevate rühmade konteksti ja konkreetseid probleeme, millega nad silmitsi seisavad.

³ EURYDICE, Õpetajad Euroopas: Karjäär, areng ja heaolu, 2021

⁴ Ettevalmistav meede „Välismaal veedetud õppeperioodide tulemuste üldkeskhariduses tunnustamise ekspertide tulemuste üldkeskhariduses tunnustamise ekspertide võrgustik“ (2019–2021) EAC-2019-0620.

⁵ EUROSTUDENTI projekt. Link: <https://www.eurostudent.eu/>

⁶ „Kui koduriigis on kursuste õppekeeleks mõni muu keel kui koduriigi keel – enamasti inglise keel –, on välismaal õppimise võimalus peaaegu kolm korda suurem,“ EUROGRADUATE pilootuur. Link: <https://www.eurograduate.eu/>

⁷ Piiriülese pikaajalise väljaõppe võimaldajad ja takistajad. Riigi- ja projektitasandi uurimiste tõendid. Link: https://www.cedefop.europa.eu/files/2021-10/3089_en.pdf

Millised vahendid ja lähenemisviisid on kaalumisel?

Euroopa Komisjon soovib koguda kodanike ja sidusrühmade arvamusi õpirände peamiste takistuste ja stiimulite kohta. See võimaldab Euroopa Komisjonil seada esikohale nende takistuste kõrvaldamise ja stiimulite loomise, mida kodanikud ja sidusrühmad peavad kõige olulisemaks.

Selle käigus soovib Euroopa Komisjon teada saada teie seisukohti selle kohta, kuidas muuta õpiränne rohepööret toetavaks, kuidas digivahendeid paremini kasutada (nt saada kogu võimalik kasu paindlikest õppevormidest, mis ühendavad füüsilist ja virtuaalset õppimist ning digiplatvormide kasutamist) ning kuidas muuta õpiränne kaasavamaks.

Eesmärk on muuta välismaal õppimine pigem normaalsuseks kui erandiks. Konkreetsem eesmärk on suurendada välismaal õppimise ja õpetamise võimalusi ELis ja väljaspool seda kõigile, mitte ainult mõnedele rühmadele. See hõlmab erinevaid õppevorme, nagu formaalne, mitteformaalne ja informaalne õpe. Samuti hõlmab see erinevaid rühmi, nagu õpetajad, praktikandid, õpilased, noored ja noorsootöötajad, täiskasvanud õppijad ja spordiala töötajad.

Õpirände muutmine igapäevaseks reaalsuseks nõuab palju jõupingutusi ja uuenduslikku mõtlemist. Paljude lahendamist vajavate küsimuste hulgas peame:

- tegema kindlaks õpirände takistused, et rohkem inimesi oleks motiveeritud õpirännet kogema;
- andma suuniseid õpirändega seotud takistuste ületamiseks, sest probleeme on lihtsam välja tuua kui neil lahendusi leida;
- õpirännet edendama ja tegema kindlaks võimalikud stiimulid, et kõik, kes võiksid õpirändest kasu saada, oleksid sellest teadlikud;
- muuma õpirände sotsiaalselt kaasavamaks ja ligipääsetavamaks ebasoodsas olukorras olevatele rühmadele, näiteks puuetega ja madala sissetulekuga inimestele;
- muutama õpirände keskkonnasõbralikumaks, keskendudes jätkusuutlikumale reisimisele, käitumisele ja tavadele;
- siduma õpirände rohkem digitaalsete õppimisvõimalustega, võttes arvesse paindlikumaid, kombineeritud ja virtuaalseid õppevorme;
- rändeprogrammide kaudu omandatud kvalifikatsiooni paremini tunnustama;
- haldustoiminguid lihtsustama, et oleks lihtsam rändeprogrammides osaleda;
- pakkuma kergesti kättesaadavat teavet ja tuge, et aidata rändeprogramme leida ja neis osaleda;
- soodustada erasektori kaasamist rändeprogrammide toetamisse.

Siit leiate kõige olulisemate terminite sõnastiku:

https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Category:Education_and_training_glossary

08.02.2023: Õpieände tulevikku käsitleva avaliku konsultatsiooni algus

Paralleelselt teie kodanike paneelaruteluga toetab Euroopa Komisjon ka muid sihipäraseid konsultatsioone sidusrühmadega. 8. veebruaril 2023 algatas komisjon avaliku konsultatsiooni, mille eesmärk on teavitada kodanikke ja kõiki huvitatud isikuid komisjoni peatsest ettepanekust ajakohastada ELi õpirände raamistikku ning koguda selle kohta tõendeid ja arvamusi.

Ettepanekuga ajakohastatakse praegust ELi õpirände raamistikku, et võimaldada õpilastel haridussüsteemide vahel lihtsamalt liikuda ja edendada õpirännet kui võimalust kõigile. Õpirändes osalemise peamisi takistusi ja nende lahendamise viise arutatakse avalike konsultatsioonide kaudu kodanike ja sidusrühmadega, nagu õppijad, haridustöötajad, kõigi haridus- ja koostöövaldkondade töötajad, noorsootöötajad, praktikandid ja sporditöötajad. Oma tagasisidet on teretulnud jagama eelkõige rändetegevuses osalejaid saatvad ja vastu võtavad organisatsioonid, sealhulgas tööandjad. Väga väärtuslik on ka otsustajate, sidusrühmade organisatsioonide ja teadlaste panus.

Kõikides ELi keeltes kättesaadavaks tehtud tõendite esitamise kutse ja avaliku arutelu küsimustik on avatud 12 nädalat. Neile pääseb juurde „Avaldage arvamust!“ **portaal**is.

4. Praktiline teave

Meil on hea meel tervitada teid Euroopa kodanike paneelarutelude järgmise põlvkonna üritusel, mis algab reedel, 3. märtsil Belgias Brüsselis. Meil on hea meel saata teile praktilist teavet reisi ettevalmistamiseks ja kohtumisel osalemiseks. Pidage meeles järgmist.

Kaks istungit on füüsilised (Brüsselis) ja üks virtuaalne (veebis):

- **1. istung**
3.–5.märts
(kohapeal Brüsselis)
- **2. istung**
24.–26.märts
(veebis)
- **3. istung**
28.–30. aprill
(kohapeal Brüsselis)

1. PÄVARAHA

Päevarahad (elamiskulude hüvitis) on 90,00 € konverentsi ja reispäeva kohta. Päevaraha makstakse pärast koosolekul osalemist kohalolijate nimekirja alusel.

2. LOGISTIKA

REISKORRALDUS

Teil on olemas või saate oma reisiplaani ja e-pileti. Kui teil on oma reiskorralduste kohta lisaküsimusi, andke meile sellest teada, võttes meiega ühendust aadressil info@futureeu.events

TRANSFEERID

Transfeerid saabumisel: teie saabumisel lennujaama/raudteejaama tervitavad teid järgmise põlvkonna Euroopa kodanike paneelarutelude esindajad tervitustahvliga (plakatiga) ja saadavad teid transfeerbussile. Kui teil tekib raskusi esindajate leidmisega, helistage numrile 00 32 - 478 79 68 53 või 00 32 - 478 79 68 63 kell 7.00 kuni 15.00.

Lennukiga saabumisel: pärast pagasi oma pagasi kättesaamist lennujaamas minge palun saabuvate lendude terminalis oleva vastuvõtulaua juurde, kus meie esindajad teid ootavad.

Rongiga saabumisel: Brüsseli Midi raudteejaama saabumisel minge palun Prêt à Manger kohviku juurde, kus meie esindajad teid konverentsi tervitustahvli ja rullplakatiga ootavad.

Kui juba Brüsselis olete: hotellidest Euroopa Komisjoni ruumidesse aitavad teil saada eribussid, mis viivad teid konverentsihoonesse. Palun tulge enne bussi väljasõiduaega hotelli lobisse. Meie meeskond

aitab teil eribussi üles leida. Kui eelistate ise Euroopa Komisjoni ruumidesse minna, teavitage sellest enne lahkumist meie tugimeeskonda.

Kui juba Brüsselis olete: seltskondlikult ürituselt hotellidesse. Lisaks kohtumisele võidakse korraldada seltskondlik üritus ja Euroopa Komisjonist ürituse toimumiskohta viib eribuss. Pärast õhtusööki viiakse osalejad restoranist eribussiga hotellidesse.

Transfeerid väljumisel: korraldame kõigile osalejatele transpordi tagasi lennujaama/raudteejaama hotellist, kus te peatute. Bussi väljumisaega näeb hotelli fuajeesse paigutatud teadetetahvlilt.

MAJUTUS

Meie meeskond tervitab teid hotelli saabumisel, annab teile väljatrükitud päevakorra ja kogu asjakohase teabe. Teile on broneeritud üksikkasutuses tuba koos hommikusöögi ja tasuta WiFi-ühendusega. Palun vaadake oma broneeringu meili. Pange tähele, et kõikide lisade eest (nt minibaar, toateenindus, telefon, hotellibaar, pesupesemisteenus, varajane sisseregistreerimine või hiline väljaregistreerimine jne) tuleb teil endal maksta ja korraldajad nende eest ei tasu. Palun tasuge kõik lisakulud otse hotellis.

NB! Ametlik sisseregistreerimise aeg on 15.00 ja väljaregistreerimise aeg on lahkumispäeval kell 12.00. Vajadusel on meie töötajad teile hotellis abiks. Kui saabute varem, siis püüab hotell vabade tubade olemasolul varem majutada. Sellegipoolest või juhtuda, et peate veidi ootama ja sellisel juhul võite oma pagasi hotelli jätta ja hotelli fuajees oodata.

3. MUU

Sobilik riietus

Palun võtke koosolekute jaoks kaasa smart-casual riided, soe jakk ja sall siseruumides olemiseks ning veekindel talvejope ja soojad, mugavad kingad ja vihmavari väljas olemiseks. Veebruaris on temperatuur tõenäoliselt umbes 7° C ja keskmine madal temperatuur on 4° C.

Joogivesi

Kraanivee joomine Belgias on ohutu. Pudelivett või filtreitud vett on kerge osta ja seda pakutakse kõikidel koosolekutel, söögikordadel ja seltskondlike üritustel.

Ajavöönd

Hetkeaeg on Kesk-Euroopa aeg (UTC/GMT +1 tund).

Turismiinfo

Brüsselist leiab ohtralt põnevaid ajalugu, arhitektuuri, toitu, kultuuri ja palju muud. Kui veedate nädalavahetuse Brüsselis, külastage kindlasti Brüsseli pealinna piirkonna veebisaiti, et saada teavet kõigi teie külastuse ajal pakutavate kultuuritegevuste kohta.

Kontaktandmed

Meie meeskond koosneb mitmest isikust ja esindajast, kes on kättesaadavad enne koosolekut ja kogu koosoleku ajal. Kui teil tekib saabumisel raskusi või teie lennu väljumisaeg on muutunud, võtke meiega ühendust e-posti teel: info@futureu.events

Tõlgendamine

Tänu professionaalsete tõlkide meeskonnale toimub koosolek 24 keeles. Palun jälgige oma tempot ja ärge rääkige istungi ajal liiga kiiresti.

4. JUURDEPÄÄS HOONELE

Kohtumine toimub Euroopa Komisjoni ruumides Brüsselis. Täpsemat teavet hoonete ja ruumide kohta leiate päevakorrast. Euroopa Komisjoni hoonesse pääseb V-loaga. Enne üritust saadetakse V-luba teile e-kirjaga. Protsessi lõpuleviimiseks ja V-loa QR-koodi saamiseks ärge unustage end selle e-kirja kaudu registreerida. Kui te ei ole oma V-luba kätte saanud, võtke meiega ühendust e-posti teel: info@futureu.events.

Pidage meeles, et turvakontrolli läbimiseks ja koosolekuruumi saabumiseks võib kuluda vähemalt 20 minutit. Turvameeskond küsib sinult V-luba ja ID-kaarti.

Kõik osalejad:

- on kohustatud enne hoonesse sisenemist esitama kehtiva passi või ID-kaardi;
- peavad läbima sissepääsualal turvakontrolli;
- peaksid kaasas kandma kutsekirja või mis tahes muud dokumenti, milles on selgelt märgitud nende osalemine (nt registreerimise e-kiri)

5. KASUTAJATUGI, INTERNETIÜHENDUS

Ruumide sissepääsu juures asub kasutajatoe laud. Meie kolleegid ja esindajad aitavad teil õigesse kohta minna ja dokumente saada ning vastavad kõigile teie küsimustele. Internetile pääseb juurde Wi-Fi-levialades kaudu, mida jagatakse koosoleku päeval.

6. JUURDEPÄÄS

Euroopa Komisjoni ruumid on puuetega inimestele täielikult juurdepääsetavad. Kui registreerute veebis, märkige palun oma erivajadused ja me püüame nendega arvestada nii hästi kui võimalik.

Kes korraldab selle paneelarutelu?

Õpirände kodanike paneeli korraldab Euroopa Komisjon (kommunikatsiooni peadirektoraat koostöös hariduse, noorte, spordi ja kultuuri peadirektoraadi ning tööhõive, sotsiaalküsimuste ja sotsiaalse kaasatuse peadirektoraadiga) ning VO Europe'i (peatöövõtja) ja Missions Publiquesi, IFOK, Deliberativa, Taani tehnoloogia nõukogu ja Kantar Publicu toetusel.

Teemaosa koostas korraldusmeeskond ja sellesse panustas teadmuskomisjon, mille liikmed on:

Ondřej BÁRTA,

(teadur, Euroopa Noorteadlaste Ühendus ja REACH-võrgustik, Tšehhi Vabariik)

Gina EBNER,

(Euroopa Täiskasvanuhariduse Assotsiatsiooni (EAEA) peasekretär, Belgia)

Mantas PUPINIS,

(partner ja teadusdirektor, PPMI, Leedu)

Juan RAYÓN GONZÁLEZ,

(Erasmuse üliõpilasvõrgustiku president, Brüssel)

Mika SAARINEN,

(Erasmus+ riikliku asutuse direktor, Soome)

Beatriz TOURÓN,

(haridusnõunik, ülikoolide ministeerium, Hispaania)

Fabienne METAYER,

Euroopa Komisjoni hariduse, noorte, spordi ja kultuuri peadirektoraadi

Erasmus+ koordineerimisüksuse sektorijuhataja.

Giedrius SUDIKAS,

Erasmus+ ametnik, hariduse, noorte, spordi ja kultuuri peadirektoraat, Euroopa Komisjon

